

BIBLIOTECARUL UNIVERSITAR – MEDIATOR ÎN PROCESUL DE STUDIERE ȘI CERCETARE

Silvia HABAȘESCU,
șef serviciu, Biblioteca Științifică, ASEM

Abstract

The author presents some aspects of collaboration established between ASEM and universities from Norway and Romania. Especially effective proved to be the projects aimed at: developing new information services in economic education and information literacy, sociological research for the users of the ASEM Scientific Library (students, master and PhD).

Keywords: *electronic information sources, digital collections, collaboration between universities, sociological poll, information literacy, bibliographic standards, copyright versus plagiarism.*

* * *

„În societatea modernă bibliotecă și bibliotecarul nu sunt un lux, ci o necesitate absolută.” (J. Bellington)

Biblioteca Științifică ASEM este integrată în mai multe proiecte, unul dintre ele fiind proiectul *Dezvoltarea noilor servicii informaționale pentru învățământul economic superior din Moldova*, realizat în parteneriat cu ASEM și Universitatea din Bergen, Norvegia. Activitățile din cadrul proiectului se desfășoară în trei etape, pe durata a 2,5 ani, pentru șase categorii de utilizatori:

Primele două etape ale proiectului includ:

- crearea grupului de lucru, distribuția sarcinilor și studierea limbii engleze;
- implementarea Repozitoriului Instituțional.

A treia etapă a proiectului include:

- punerea în aplicare a cursului *Cultura informației*, pentru toate categoriile de utilizatori, bazată pe experiența universității din Bergen.

Mi-am propus să vorbesc despre activitățile din a treia etapă a proiectului. Un moment extrem de important, pentru punerea în aplicare a cursului *Cultura informației*, a fost cercetarea *Perfecționarea în cultura informației pentru utilizatorii Bibliotecii Științifice a Academiei de Studii Economice a Moldovei*, realizată în perioada ianuarie-martie 2013. Scopul studiului a fost, identificarea rolului bibliotecii în dezvoltarea abilităților în cultura informației ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și studierea necesității de educare a utilizatorilor în noul context informațional. La sondaj au participat 1004 respondenți de la șase facultăți. Rezultatul cercetării a fost prezentat și discutat la întrunirea echipei proiectului din 11-13 aprilie 2013, Universitatea „Transilvania”, Brașov, România. Cercetarea a reliefat interesul sporit al utilizatorilor pentru Repozitoriul Instituțional și pentru cursul *Cultura informației*.

Nu voi prezenta în întregime rezultatele cercetării, însă prezentarea răspunsurilor la doar câteva dintre întrebările ce abordează problema instruirii utilizatorului ar fi destul de convingătoare.

Dacă utilizatorii bibliotecii ar fi interesați de cursurile de *Cultura informației*?

- ✓ pozitiv – 89,12% din respondenți;
- ✓ negativ – 10,88 % din respondenți.

Dacă se organizează cursuri de *Cultura informației*, care din conceptele de mai jos credeți că ar trebui prezentate?

Răspunsurile în ordine descrescătoare au fost:

✓ Depozite digitale instituționale. Acces deschis la informația științifică – 42,08%.

✓ Strategii de căutare a informațiilor – 40,88%.

✓ Colecții digitale în biblioteca universitară, biblioteci digitale – 40,18%.

✓ Instrumente de căutare a informațiilor – 36,7%.

✓ Proprietatea intelectuală și dreptul de autor – 36,27%.

✓ Evaluarea surselor de informare electronice – 27,05%.

✓ Integrarea informațiilor în produse educaționale – 26,55%.

Care este părerea Dumneavoastră despre importanța cursurilor de *Cultura informației* din cadrul ASEM?

✓ Important – 53,5%.

✓ Foarte important – 29,29%.

✓ Nu știu – 9,19%.

✓ Puțin important – 7,39%.

✓ Nu este important – 1,10%.

În cadrul întrunirii din Brașov colegii din Norvegia și România au venit cu recomandări și sugestii privind elaborarea curriculumului *Cultura informației*. În baza acestor recomandări au fost elaborate tutorialele: *Modele de prezentare a referințelor bibliografice în conformitate cu standardul SM ISO 690:2012 „Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea resurselor bibliografice și citarea resurselor de informare”* și *Căile etice de utilizare a informației* (<http://newinformationservices.files.wordpress.com/2013/01/iso-690-slide-compatibility-ode.pdf>), care au fost plasate pe site-ul proiectului și utilizate cu succes în cadrul orelor de *Cultura informației* pentru studenții anului III, ciclul de licență, și studenții anului I, ciclul

masterat (63 de grupe academice, 126 de ore).

Decizia de a familiariza cercetători cu standardul (SM ISO 690:2012. *Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*), a reieșit din necesitatea unificării prezentării referințelor bibliografice în cadrul ASEM. Este cunoscut faptul că CNAA înaintează alte cerințe de prezentare a referințelor bibliografice, decât SM ISO 690: 2012. *Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*. Cunoșc cazuri concrete când nu au fost admise referințele la teza de doctor elaborate, conform SM ISO 690:2012. Iar în timpul orelor de *Cultura informației*, din discuțiile cu studenții, am înțeles că la unele catedre, în ghidurile pentru elaborarea tezelor de master și de licență sunt recomandate exemple de referințe, ce corespund cerințelor CNAA, pentru tezele de doctor. Astfel, am fost puși în fața faptului că studenții și masteranzii vor cunoaște regulile de întocmire a referințelor bibliografice conform noului standard, dar nu le vor utiliza pentru a nu intra în contradicție cu conducătorii de teze. Alt aspect, foarte important, este prezentarea publicațiilor cercetătorilor ASEM la sfârșitul fiecărui an, la Academia de Științe a Moldovei, tot conform prevederilor standardului SM ISO 690:2012. Specialiștii din bibliotecile universitare cunosc foarte bine, cât de diferite sunt metodele de prezentare a publicațiilor editate de cercetători, în fiecare an.

Astfel, am decis să începem cu promovarea standardului la ședințele catedrelor. Mai întâi am discutat cu șefii catedrelor despre tematica comunicărilor în cadrul ședinței catedrei, apoi, am expediat prin e-mail, exemple de referințe bibliografice, publicații ale cercetătorilor ASEM elaborate în conformitate cu ISO 690:2012. Pe parcurs am coordonat timpul și ora la care

erau programate ședințele de catedră, astfel au fost organizate prezentări pentru 15 catedre din cele 25.

Este important că în ASEM se acordă o atenție deosebită protecției proprietății intelectuale și a dreptului de autor, fapt confirmat de politica ASEM în domeniul prevenirii plagiatului, care se reflectă în anumite prevederi ale *Regulamentului privind prevenirea plagiatului în rândul studenților / masteranzilor* și în decizia Senatului ASEM nr. 2/2 din 23.10.2013, care includ următoarele:

- modificarea și actualizarea *Ghidului privind elaborarea și susținerea tezei de master și a Ghidului privind elaborarea și susținerea tezei de licență*, ținând cont de prevederile *Regulamentului privind prevenirea plagiatului în rândul studenților / masteranzilor*. Responsabil: prim-prorector cu activitatea didactică, dr. hab. A. Cotelnic;

- organizarea de către Biblioteca Științifică a ASEM a lecțiilor *Cum se evită plagiatul*. Responsabili: Biblioteca Științifică ASEM, director, dr. S. Ghinculov, șefii de catedră;

- aplicarea unui standard unic (SM ISO 690:2012. *Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*), referitor la prezentarea referințelor, pentru a elabora un algoritm de verificare în sistemul antiplagiat. Responsabili: Biblioteca Științifică ASEM, director, dr. S. Ghinculov, șefii de catedră;

- îmbunătățirea continuă a sistemului de antiplagiat pentru ca rezultatele verificării să fie utile în luarea unor decizii corecte și la timp privind admiterea / neadmiterea tezelor spre susținere. Responsabil: Departamentul de informatică.

Avem de realizat mai multe obiective, inclusiv și în cadrul proiectului: anul 2014 este anul realizării proiectului *Dezvoltarea noilor servicii informaționale pentru învățământul economic superior din Moldova*, în Biblioteca Științifică a ASEM anul 2014 este declarat *Anul advocacy pentru Cultura informației*, în luna aprilie avem programat seminarul *Cultura informației: comunicarea și utilizarea etică a informației* pentru profesioniști, vom elabora cu suportul partenerilor de proiect curriculume și tutoriale online pe baza platformelor speciale, pentru toate categorii de utilizatori, ținând cont de necesitățile fiecărei categorii.

Referințe bibliografice

1. CHERADI, Natalia. Studierea necesităților de formare a utilizatorilor serviciilor informaționale în mediul universitar. În: *Integrare prin cercetare și inovare*: conf. șt. intern., 26-28 sept. 2013. Ch.: USM, 2013, pp.40-42. ISBN 978-9975-71-415-0.

2. GHINCULOV, Silvia; CHERADI, Natalia. Dezvoltarea noilor servicii informaționale pentru învățământul economic superior din Republica Moldova. În: *60 de ani de învățământ economic superior în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic*: conf. șt. intern., 27-28 sept. 2013. Ch.: ASEM, 2013, vol. 2, pp. 337-340. ISBN 978-9975-75-674-7.

3. SCLIFOS, Constantin. Elaborarea și implementarea sistemului antiplagiat în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei. În: *Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii*: conf. șt. intern., 28-29 sept. 2012. – Ch. : ASEM, 2012, vol. 2, pp. 78-81.

4. SCLIFOS, Constantin. Interacțiunea resurselor informaționale cu sistemul antiplagiat ASEM. În: *60 de ani de învățământ economic superior în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic*: conf. șt. intern., 27-28 sept. 2013. Ch.: ASEM, 2013, vol. 1, pp. 429-432. ISBN 978-9975-75-674-7.